

Ο Μ Ι Λ Ι Α
ΤΗΣ Α.Θ.ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΘΕΙΑΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ
ΕΝ ΤΩ ΙΕΡΩ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΩ ΝΑΩ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΕΝ ΣΥΛΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΕΤΑ ΤΩΝ
ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΩΝ ΠΡΟΚΑΘΗΜΕΝΩΝ
ΤΩΝ ΑΓΙΩΤΑΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
(Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς, 19 Ἰουνίου 2016)

Μακαριώτατοι καὶ Ἁγιώτατοι ἀδελφοὶ Προκαθήμενοι τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρε, Ἀντιοχείας κ. Ἰωάννη, Ἱεροσολύμων κ. Θεόφιλε, Μόσχας κ. Κύριλλε, Βελιγραδίου κ. Εἰρηναῖε, Βουκουρεστίου κ. Δανιήλ, Σόφιας κ. Νεόφυτε, Γεωργίας κ. Ἡλία, Κύπρου κ. Χρυσόστομε, Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμε, Βαρσοβίας κ. Σάββα, Τιράνων κ. Ἀναστάσιε καὶ Πρέσβε κ. Ρωστισλάβε μετὰ τῶν τιμίων συνοδειῶν Ὑμῶν,

Ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδρε τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας,
Ἰερώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κρήτης κύριε Εἰρηναῖε μετὰ τῶν περι ὑμᾶς Ἰερωτάτων καὶ προσφιλεστάτων ἀδελφῶν, τῶν συγκροτούντων τὴν Ἱερὰν Ἐπαρχιακὴν Σύνοδον τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίας,

Ἰερώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἅγιοι ἀδελφοί,

Εὐλογημένε ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης Ὁρθόδοξε Κλῆρε καὶ Λαέ,

Ἡμέρα χαρμόσυνος ἀνέτειλε σήμερον, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐορτά-ζομεν τὴν ἱστορικὴν φανέρωσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας, τὸν ὁποῖον συγκροτεῖ τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, καὶ συναντώμεθα πάντες οἱ Ὁρθόδοξοι ἀδελφοί, ἐκπρόσωποι πασῶν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἐν λειτουργικῇ συνάξει καὶ ἵνα ἐκπληρώσωμεν τὸ χρέος καὶ τὴν εὐθύνην τῆς ἐνιαίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν κόσμον καὶ πρὸς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον, συγκαλοῦντες τὴν ἡμετέραν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον.

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἶναι ἡμέρα ἐνότητος, καθὼς εἴμεθα ὅλοι ἠνωμένοι ἐν τῇ πίστει καὶ ἐν τοῖς μυστηρίοις, διὰ τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ λειτουργικῆς συνάξεως πάντων ἡμῶν καὶ τῆς συναντήσεως «ἐν τῇ κλάσει τοῦ Ἄρτου». Ἡ Θεία Εὐχαριστία ἀληθῶς ἐπιβεβαιώνει τὴν ἐνότητα καὶ καθολικότητα τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Τὸ γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς, τὸ ὁποῖον ἐπραγματοποιήθη ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐσηματοδότησε τὴν ἀφετηρίαν τῆς ἱστορικῆς διαδρομῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔθεσε τὰς βάσεις διὰ τὸν ἁγιασμόν ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας. Οἱ Απόστολοι καὶ οἱ βαπτισθέντες τότε ὑπ' αὐτῶν τρεῖς χιλιάδες χριστιανοὶ ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία εἶναι μία θεανθρωπίνη πραγματικότης τοῦ Χριστοῦ, παροῦσα εἰς πάντα τὰ μέλη αὐτῆς. Σήμερον πληρούμεθα καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐμπνεύσεως τῶν πυρίνων γλωσσῶν, ὑπὸ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καὶ εἴμεθα μία Ἐκκλησία, ἐν σῶμα, καίτοι προερχόμεθα ἐκ διαφορετικῶν ἐθνικῶν, γλωσσικῶν καὶ πολιτιστικῶν παραδόσεων. Ὁ Θεάνθρωπος Χριστός, ὁ «πρωτότοκος ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς» (πρβλ. Ρωμ. η', 29), εἶναι παρὼν ἐν τοῖς μέλεσιν ἐκάστου ἐξ ἡμῶν.

Σήμερον λαμβάνει ἐκπλήρωσιν ὀλόκληρος ὁ σκοπὸς τῆς Θείας Οἰκονομίας. Διότι, ἐν τῇ

Πεντηκοστή και μετά την Πεντηκοστήν «ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου» (Ρωμ. ε', 5). Εἶς εἶναι ὁ Χριστὸς και πάντες ἡμεῖς εἴμεθα αἱ ἀρθρώσεις και τὰ μέλη Αὐτοῦ: «πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν και τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἰδία ἐκάστῳ καθὼς βούλεται» (Α' Κορ. ιβ', 11).

Ἐντὸς τῆς διαφορετικότητός μας, ἐκάστη Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀλλὰ και ἕκαστος ὀρθόδοξος πιστός, εἴμεθα ἠνωμένοι εἰς ἐν σῶμα, ἕκαστος μὲ τὰ ἰδικά του χαρίσματα, διὰ τὰ ὅποια δὲν πρέπει νὰ ὑποβλέπωμεν τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ νὰ χαιρώμεθα ὡς νὰ εἶναι ἰδικά μας: «Ὁν ὁ ἀδελφός μου κτᾶται θησαυρόν ... κἀγὼ ἔχω», ἀποφαίνε-ται Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος (Πνευματικαὶ Ὁμιλῖαι 3, 2, ΒΕΠΕΣ, 41, σελ. 156).

Κάθε Ὁρθόδοξος τοπικὴ Ἐκκλησία ἔχει τὸν ἰδικόν της θησαυρόν και αὐτὸν προσφέρει εἰς τὸν Χριστόν. Οἱ ὀφθαλμοὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ εἶπουν εἰς τὰς χεῖρας «δὲν σᾶς ἔχομεν ἀνάγκην», οὔτε ἡ κεφαλὴ εἰς τοὺς πόδας. Δὲν ὑπάρχει ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας κάποια τοπικὴ Ἐκκλησία, ἡ ὅποια δὲν ἔχει τὴν σημασίαν της, ὥστε νὰ μὴ ἔχη ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ και Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τὴν ἀνάγκην ἐκάστου μέλους αὐτῆς και οὔτε ἐν μέλος νὰ ὑπάρχη αὐτοτελῶς και αὐτοδέσποτον, ὡς ἐπιχειρεῖται ὑπὸ τῶν ἐκτὸς αὐτῆς κατὰ τοὺς ἀποκαλυπτικὸς τούτους ἰδία χρόνους.

Ἡ στρατευομένη ἐν τῷ κόσμῳ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία συνεχίζει ἀεννάως τὸ ὑπερῶν τῆς Πεντηκοστῆς, τὸ ὅποῖον εἶναι αἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησῖαι μας, τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦμεν σήμερον πάντες ἡμεῖς, ἀδελφοὶ τιμιώτατοι. Ἀποτελοῦμεν τὸ μυστικὸν σῶμα τοῦ Χριστοῦ, παρατεινόμενον εἰς τὸν αἰῶνα και ἀπαλλάσσον τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τὰς ποικίλας βασάνους και τὰ ἀδιέξοδα, και ἐνοῦμεθα μετὰ τῆς ἐν οὐρανοῖς Ἐκκλησίας, πληροῦντες τὴν οἰκονομίαν Θεοῦ και ἐνοῦντες τὰ ἐπὶ γῆς τοῖς οὐρανοῖς (βλ. Κοντάκιον ἐορτῆς Ἀναλήψεως). Αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι ἡ ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Συγχρόνως, ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἶναι ἡμέρα κραυγῆς πρὸς τὸν ἀγαθὸν Παράκλητον, νὰ ἔλθῃ και νὰ σκηνώσῃ ἐν ἡμῖν και νὰ μᾶς τηρῇ ἐν τῇ Αὐτοῦ Ἀληθείᾳ και ἐν τῷ Ἐαυτοῦ ἀγιασμῷ, κατὰ τὴν ἐναγώνιον προσευχὴν τοῦ Κυρίου μας εἰς τὸν κῆπον τῆς Γεθσημανῆ. Τὸ Κυριακὸν τοῦτο αἴτημα, τὸ ὅποῖον ἐκπληροῦται κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἐνταῦθα, εἶναι και παραμένει τὸ πρῶτιστον πανανθρώπινον αἴτημα ἐντὸς ἐνὸς διηρημένου και ἀλληλοσπαρασσομένου κόσμου, διψῶντος τὴν ἐνότητα, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ παρέδωκεν Ἐαυτὸν ἵνα πάντες ζῶν ἔχωμεν και περισσὸν ἔχωμεν.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, ἔχουσα τὴν μεγίστην δωρεάν και εὐλογίαν νὰ κατέχη τὸν θησαυρόν τῆς ἀληθείας και νὰ διαφυλάττῃ ἀκεραίαν τὴν δωρεάν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τὸ Ὅποῖον «πεπλήρωκε τὴν οἰκουμένην» (Σοφ. Σολ. α', 7), ὀφείλει νὰ δώσῃ εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον μαρτυρίαν ἀγάπης καὶ ἐνότητος και νὰ ἀποκαλύψῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἐν αὐτῇ κεκρυμμένην ἐλπίδα. Βεβαίως, δὲν ἐπαιρόμεθα διὰ τὴν ἀλήθειαν τῆς Ἐκκλησίας μας. Αἰσθανόμεθα τὸ μοναδικὸν μεγαλεῖον της, ἀλλὰ και τὴν προσωπικὴν ἀδυναμίαν και ἀναξιότητά μας. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἐπαρκεῖ ὅταν παραμένῃ εἰς θεωρητικὸν ἐπίπεδον. Ἐπιβάλλει ἀνταπόκρισιν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ζωῆς, εἰς τὸ ὅποῖον δυστυχῶς πολὺ ὑστεροῦμεν.

Ὁ Κύριος ἤρχισε τὸ κήρυγμά Του εἰς τὸν κόσμον προσκαλῶν τοὺς ἀνθρώπους εἰς μετάνοιαν. Καὶ ἔργον τοῦ χριστιανοῦ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς του εἶναι ἡ μετάνοια. Ἰδιαιτέρως ἡμεῖς, οἱ ταγοὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὀφείλομεν νὰ δίδωμεν τὸ καλὸν παράδειγμα και νὰ ἐνστερνισθῶμεν ἀκεραίαν τὴν ἀλήθειαν τὴν ὅποیان παρελάβομεν. Διότι ὁ ἀντίδικος ἡμῶν προσπαθεῖ νὰ ἐνσπεύρῃ εἰς τὰς καρδίας μας ἐσφαλμένας ἀντιλήψεις ἀναιρούσας τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεώς μας. Αὐτὰς τὰς ἐσφαλμένας ἀντιλήψεις, αἱ ὅποια ἐμφανίζονται ὡς νεωτερικαὶ και ἄξια προσοχῆς, διαδίδουν μετὰ τῶν πιστῶν μετὰ πολλοῦ ζήλου οἱ πλανώμενοι περὶ τὴν ἀλήθειαν συνάνθρωποί μας και πολλάκις κατορθώνουν διὰ τῆς ἐπανειλημμέ-νης ἐντέχνου προβολῆς αὐτῶν νὰ παρασύρουν ἱκανὸν ἀριθμὸν ἐκ τῶν πιστῶν. Ἐνεκα τούτου οἱ Ἐπίσκοποι ὀφείλομεν νὰ συνερχώμεθα διὰ νὰ συζητῶμεν

τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ἐκάστοτε καὶ ἐκασταχοῦ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὥστε νὰ λαμβάνωμεν τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν προστασίαν τῶν πιστῶν ἀπὸ τὰς ἐπικρατούσας πλάνας.

Εἶναι δέ, ἰδιαίτερος εἰς τὰς ἡμέρας μας, πολὺ μέγας ὁ ἀριθμὸς τῶν κυκλοφορουσῶν πλανῶν καὶ ἰδιαίτερος ἐξεζητημένη ἡ ἐπιχειρηματολογία τῶν πλανῶντων, ὥστε χρειάζεται συντονισμένη προσπάθεια τῶν ποιμένων τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τοῦ πιστοῦ λαοῦ. Εἰς ἑκατοντάδας ἀνέρχονται αἱ παραθρησκεῖαι καὶ παραθρησκευτικαὶ ὀργανώσεις, αἱ ὁποῖαι προσπαθοῦν νὰ παρασύρουν τοὺς ὀρθοδόξους πιστοὺς. Αἱ ἐν Συνόδῳ συζητήσεις καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ σχετικῆς πείρας περὶ τοῦ τρόπου ἀντιμετώπισεως τῶν μεθόδων τῶν ἐν λόγῳ ὀργανώσεων πολλὰ θὰ προσφέρουν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ὁ «χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τὸν αἰῶνα» Κύριος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας συνήργησεν ὥστε νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν σημερινὴν ἱστορικὴν στιγμήν τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου καὶ τῆς λειτουργικῆς ταύτης Συνάξεως καὶ κοινωνίας ἐκ τοῦ ἐνὸς Ἁγίου Ποτηρίου. Ἀνεξαρτήτως τῶν διαφορετικῶν ἀπόψεών μας, οἱ Ὁρθόδοξοι ὀφείλομεν νὰ ἐπισημάνωμεν ὅτι μοναδικὴ ὁδὸς τῆς πορείας ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι ἡ ἐνότης. Βεβαίως, ἡ ὁδὸς αὕτη ἀπαιτεῖ θυσίαν ζῶσαν, πολὺν κόπον, καὶ κατορθοῦται κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος. Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ Σύνοδος ἡμῶν αὕτη θὰ συμβάλῃ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, δημιουργοῦσα, διὰ τῆς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ διασκέψεως καὶ διὰ τοῦ ἐποικοδομητικοῦ καὶ ἐν εἰλικρινείᾳ διαλόγου, ἀτμόσφαιραν ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης καὶ κατανόσεως.

Ἡ ἐνότης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν πιστῶν τῆς ἀποτελεῖ τὴν ἀποστολὴν μας. Ἀκολουθεῖ ἡμαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας μας, ὥστε ὁ κόσμος νὰ ἴδῃ λάμποντα τὰ «καλὰ ἔργα τῆς», τὰ ἰδικὰ μας ἔργα, νὰ ἀναπαυθῇ καὶ νὰ δοξάζῃ «τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐνότης μας δὲν ἀποτελεῖ ὁμοσπονδιακὴν τινα μορφήν, οὔτε πηγάζει ἀπὸ τὴν συσπείρωσιν περὶ κάποιου ἀνθρωπίνου προσώπου. Πηγάζει καὶ ὀλοκληροῦται ἀπὸ τὴν κοινὴν πίστιν μας, ἡ ὁποία ταυτίζεται μὲ τὴν σωτηρίαν, μὲ τὴν αἰώνιον ζωὴν. «Αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ», νὰ γινώσκωμεν τὸν Πατέρα καὶ Ὁν ἀπέστειλεν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Βασιλέα τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριον τῶν κυριευόντων, ὅπως ἀπεικονίζεται καὶ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Εἰκονογραφίαν μας.

Μακαριώτατοι καὶ Ἁγιώτατοι ἀδελφοί,

Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας,

Εὐλογημένοι Ὁρθόδοξοι, κληρὸς, μοναχικὰ τάγματα καὶ λαὸς ἀπανταχοῦ τῆς ὑπ' οὐρανόν,

Εἴμεθα πεπεισμένοι -καὶ τὸ διαδηλοῦμεν κατὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην στιγμήν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῆς μεγαλονήσου Κρήτης, τὸ ὁποῖον εἶναι προέκτασις αὐτοῦ τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἥτοι τοῦ Ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας καὶ Εἰρήνης καὶ Δυνάμεως, ἥτοι τοῦ Ἱεροῦ Συνθρόνου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου, τοῦ Μεγάλου, ὅτι μόνον ἠνωμένοι καὶ βιοῦντες τὴν Ὁρθοδοξίαν μας ὡς ἐμπειρίαν πίστεως καὶ ζωῆς, εἶναι δυνατὸν νὰ διαπλεύσωμεν τὴν δραματικὴν ἱστορίαν τοῦ συγχρόνου κόσμου καὶ νὰ δώσωμεν σωτήριον μαρτυρίαν εἰς τοὺς μακρὰν καὶ εἰς τοὺς ἐγγύς.

Παραμερίζοντες τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἐκ τῆς διαφορετικῆς ἐθνικῆς ἡμῶν προελεύσεως, ἰκετεύομεν διὰ τὴν κάθοδον τοῦ Παρακλήτου καὶ ἐφ' ἡμᾶς πάντας, ὥστε καταναγκάζομε-νοι ὑπ' Αὐτοῦ, δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ «Φωτὸς καὶ τῆς Ζωῆς καὶ τῆς ζώσης νοεραῆς Πηγῆς· ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τῆς σοφίας καὶ τῆς συνέσεως... τοῦ ἡγεμονεύοντος καὶ καθαίροντος τὰ πταίσματα· τοῦ θεοποιούντος Θεοῦ» (πρβλ. στιχηρὸν ἑσπερινοῦ τῆς Πεντηκοστῆς), νὰ δώσωμεν μήνυμα ἀληθείας, γνησιότητος καὶ ἐλπίδος πρὸς σύνολον τὸν διψῶντα σύγχρονον κόσμον καὶ νὰ διατρανώσωμεν αἱ Ἐκκλησίαι ἡμῶν ὡς θεσμὸς καὶ ἡμεῖς ὡς πρόσωπα ὅτι εἴμεθα σκευὴ τίμια.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐνώνει ἡμᾶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τοῦ «συνδέσμου τῆς τελειότητος», τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν ἐκφράζουν καὶ μαρτυροῦν τὰ πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἡ ὁποία εἶναι μία κατὰ τὴν φύσιν, ἀποκαλύπτεται δὲ ἐν τρισὶ προσώποις. Ὅπως, κατ' ἀναλογίαν, Μία εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀποκαλύπτεται ὅμως εἰς τὸν κόσμον διὰ τῶν ἐπὶ μέρους τοπικῶν ἀναδενδράδων αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι συνάπτονται ἀχωρίστως καὶ ἀδιαίρετως εἰς ἓν, εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, εἰς ἓν σῶμα.

Ἀδελφοί, πατέρες καὶ τέκνα, σήμερον ἐν Κρήτῃ σύνολος ἡ ἐκπροσωπούμενη ἐνταῦθα Ἁγία Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία: «εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλάβομεν Πνεῦμα ἐπουράνιον, εὖρομεν πίστιν ἀληθῆ, ἀδιαίρετον Τριάδα προσκυνοῦντες, αὕτη γὰρ ἡμᾶς ἔσωσεν». Εὐλογοῦμεν, λοιπόν, ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ τὸν Κύριον τοῦ Ἑλέους καὶ τῶν Οἰκτιρμῶν καὶ πάσης παρακλήσεως, ὅτι ἐξ Αὐτοῦ «ἐστὶν ἡμῖν πᾶσι τὸ εἶναι, τὸ ἀναπνεῖν, τὸ φρονεῖν, τὸ γινώσκειν Θεὸν τὸ Πανάγιον Πνεῦμα καὶ τὸν ἄναρχον Πατέρα καὶ τὸν μονογενῆ τούτου Υἱόν... κατανοεῖν κάλλος οὐρανοῦ, ἡλίου δρόμον, σελήνης κύκλον, ἀστέρων εὐκοσμίαν, καὶ τὴν ἐν τούτοις πᾶσιν εὐαρμοστίαν τε καὶ διάφορον κίνησιν... κατανοεῖν ὠρῶν ἐναλλαγὴν, μεταβολὰς καιρῶν, ἀνέμων, ἐνιαυτῶν περιόδους... βασιλείαν οὐρανῶν ἐλπίζειν, ἀγγέλων ἰσοτιμίαν, δόξης θεωρίαν».

Αὐτῷ γάρ, τῷ Παναγίῳ Πνεύματι, ἡ τελεσιουργία πάντων τῶν ἀγαθῶν καὶ τῆς σημερινῆς συλλειτουργίας καὶ τῆς ἐν τῇ καὶ διὰ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς ἡμῶν Συνόδου μαρτυρίας τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας τῷ σύμπαντι κόσμῳ, καὶ Αὐτῷ τὸν ὕμνον, σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ, κατὰ χρέος προσάγομεν, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.